

**ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ
ЕКОЛОГІЇ ЯК ШЛЯХ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО РОБОТИ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ШКОЛІ**

Т.В. Капуста

*викладач хімії, екології, основ екології, спеціаліст I категорії
Комунальний вищий навчальний заклад «Жовтководський
педагогічний коледж» Дніпропетровської обласної ради*

Вступ. У системі освіти нашої держави тривають інноваційні зміни, реформування освіти веде дійсно до європейського простору та розбудови системи педагогічної освіти України. Головним завданням

української школи є поновлення цілей та удосконалення змісту освіти за допомогою компетентнісного підходу й підвищення рівня фахової підготовки вчителів, які будуть здатні до роботи з учнями нової української школи (НУШ). Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання. На нашу думку, одним з таких прогресивних методів є *метод проблемного навчання метод case-study (кейс-метод, метод казусів)*.

Мета роботи – обґрунтувати ефективність кейс-методу як засобу формування професійних компетентності у студентів педагогічного коледжу-майбутніх вчителів початкових класів НУШ у процесі вивчення екології.

Об'єкт дослідження – процес формування професійної компетентності у майбутніх вчителів початкових класів. **Методи дослідження** - аналіз, узагальнення, порівняння, моделювання.

Результати та їх обговорення. Батьківщиною методу case-study є Сполучені Штати Америки, а саме Школа бізнесу Гарвардського університету у 1870 р. Викладач спочатку «презентував проблему», потім ставив перед студентами завдання, яке вони мали самостійно вирішити будь-яким способом. У результаті цього отримували рекомендації з тієї чи іншої проблеми. Такий вид діяльності почав носити систематичний характер, оскільки у результаті таких занять студенти мали збірник кейсів по вирішенні різних важливих, актуальних питань.

Питання теоретичного та практичного використання кейс-методу вивчали закордонні вчені (Г. Кардос, М. Лідере, Дж. Маан, Е. Монтера, М. Норфі, Р. Прінг, М. Райхельт Г. Сайкс, А. Уотсон та інші), в українській вищій школі досліджували Г. Каніщенко, В. Лобода, О. Сидоренко, Ю. Сурмін, П. Шеремета, В. Чуба, А. Фурда.

В перекладі з англійської кейс – випадок, кейс-стаді – повчальний випадок. Класичним є визначення поняття „кейс-стаді”, як опис ситуації, яка реально існувала [1].

Створення кейсу процес захоплюючий, цікавий, але трудомісткий. Основна функція кейс-методу в екології – учити студентів вирішувати проблеми, які пов'язані з екологією та галуззю «Природнича освіта» Концепції НУШ [4], проекту Державного стандарту початкової загальної освіти [2]. Застосовуючи цей метод викладач може перевірити теорію на практиці; студент отримати

навички роботи у команді; уміння формулювати питання, аргументувати свою відповідь; розвивати систему цінностей, життєвих установок, професійного світосприйняття; самостійного мислення; уміння вислуховувати і враховувати альтернативну точку зору; вчитися знаходити найбільш раціональне рішення поставленої проблеми.

Головним успіхом методу case-study є виконання чотирьох етапів:

I. Підготовчий етап. Викладач готує ситуацію, яка прослідковується у темі заняття з екології та у галузі «Природнича освіта»

проекту Державного стандарту початкової загальної освіти; також викладач готує додаткові інформаційні матеріали, визначає місце заняття у системі предмету.

II. Ознайомлюючий етап.

1. Введення в ситуацію студентів. Опис ситуації. Залучення учасників до живого обговорення реальної ситуації.

2. Глосарій (з'ясування сутності ключових понять кейса).

III. Аналітичний етап.

1. 1. Усвідомлення і формулювання проблеми на основі інтерпретації ситуації.

2. Виявлення причин виникнення даної проблеми.

3. Вироблення різних способів дії в даній ситуації (варіантів вирішення проблеми).

IV. Підсумковий етап. Вибір кращого рішення з опорою на аналіз позитивних і негативних наслідків кожного [3].

Кейс-метод потребує підготовленості студентів, наявності у них навичок самостійної роботи. Опрацьовуючи кейс, студенти отримують готове рішення, яке можна використовувати у подальшій педагогічній діяльності. З кожним кейсом готовність студента працювати у новій українській школі збільшується, оскільки збільшує можливість використовувати готових схем рішень до різних екологічних ситуацій. На заняттях з екології при використанні кейс-методу створюємо проблемні ситуації на основі фактів з реального життя, які пов'язані з майбутньою професією студентів та Новою українською школою. Представлення кейсів відбувається у друкованому вигляді або на електронних засобах, обов'язково із включенням схем, діаграм, таблиць. Також набирає попити мультимедійні презентації кейсів. Це дозволяє поєднати текстову

інформацію та інтерактивне зображення.

Проблемне навчання (problem-based, inquiry based learning), як вважають К. Чейпелл та П. Хейгер (С. Chappell, P. Hager), є сучасним методом розвитку творчих навичок, критичного мислення, навичок розв'язання нових проблемних ситуацій за допомогою раніше набутих знань [5]. Це стимулює студентів розвивати проблемно-пошукову діяльність, оскільки вони аналізують ситуацію й пропонують відповідні дії, разом з тим закріплюють термінологію через комплекс завдань. Такий метод формує впевненість студентів у своїх здібностях. Вони вчаться слухати один одного і висловлювати свої думки.

Аналіз отриманих результатів показав, що метод кейсу сприяє реформуванню процесу навчання, передбачаючи виконання функцій навчання самими студентами, створюють сприятливі умови для активного набуття знань майбутніми фахівцями, котрі використовують під час педагогічної практики та професійної діяльності в новій українській школі.

Висновки. Застосування викладачем кейс-методу стимулює активність кожного студента, формує позитивну мотивацію до навчання, зменшує кількість невпевнених у собі студентів, забезпечує високу ефективність навчання і розвитку майбутніх фахівців, формує певні особистісні якості і компетенції. На нашу думку, перспективою для розвитку нової української школи є підготовка вчителів до використання проблемних технологій при роботі з учнями, одним з яких є кейс-метод.

Список використаної літератури.

1. Гребенькова Г.В. Кейс-метод у професійному навчанні [Електронний ресурс] / Г.В. Гребенькова // Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Одеській області. – Режим доступу: <http://www.nmc.od.ua/?cat=9>.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти (проект) [Електронний ресурс] <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>.
3. Долгоруков А. Метод case-study как современная технология профессионально-ориентированного обучения / Александр Долгоруков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vshu.ru/>.

4. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]
<https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
5. Chappell C. S. Problem-Based Learning and Competency Development [Electronic resource] / C. S. Chappell, P. Hager // Australian Journal of Teacher Education.—1995.—Vol.20, Iss.1.—P.1–7.—Access mode:
<http://www.ro.ecu.edu.au/ajte/vol20/iss1/1>.